

Literaire leesgesprekken

groep: 3/4

boek: Bang Mannetje (2015)
Mathilde Stein (tekst) & Mies van Hout (illustraties)
Rotterdam: Lemniscaat

Gesprek 1: Voorspellen van het verhaal

Lesopbouw (leerkrachtinterventies)

INLEIDING

De titel: 'Bang Mannetje', de schrijver: Mathilde Stein en de tekenaar: Mies van Hout van het boek worden benoemd.

Voorspellen waar het boek over gaat: De eerste en de laatste plaat laten zien: Wat weet je zeker? Wat weet je niet zeker? Waar heb je een vraag over? Dit wordt in tweetallen gedaan.

De leerkracht koppelt de voorspellingen van de leerlingen klassikaal terug, de leerkracht verzamelt de vragen en de voorspellingen op het bord.

KERN

-Het digitale prentenboek wordt bekeken: wepboek.nl. Benoem dat de leerlingen in het filmpje op zoek kunnen gaan naar antwoorden op die vragen, die zij tijdens de inleiding hebben geformuleerd.

- Er zijn drie opties voor de verwerkingsopdracht voor de leerlingen:

Inlevingsvraag: Hoe ziet het monster onder het bed van bang mannetje eruit? (Titelblad).

Interpretatievraag: Hoe ziet jouw eigen toverboom eruit?

Leemtevraag: stel Bang Mannetje moet nog langs een ding komen, wat zou dit dan zijn?

De leerlingen kiezen een van de opties en maken hierbij een illustratie.

SLOT

De leerkracht gaat met de leerlingen reflecteren door middel van een 'mix & koppel'. De leerlingen lopen met het eigen werk door de klas en op het moment dat de leerkracht in de handen klapt, staat de leerling bij het maatje met wie hij gaat praten over het eigen werk, door te vertellen: wat & waarom.

Activiteit

De leerlingen voorspellen waar zij denken dat het boek 'Bang Mannetje' overgaat.

Gevraagde voorbereiding

Printen van Bijlage 1 (mooi woordenblad)

Printen brief voor de ouders (bijlage 9)

Boeken om mee naar huis te geven.

Tijdsduur

± 30 - 45

Benodigde materialen

Digitale prentenboek, Bang

mannetje - prentenboek,

Afbeeldingen beginplaat & eindplaat

Organisatie

Inleiding: Kring

Kern: Kring

Slot: Duo

Lesdoelen

Aan het eind van de les weten de leerlingen dat Bang Mannetje een verandering doormaakt.

Aan het eind van de les hebben de leerlingen door middel van een beeldende opdracht het verhaal verkend

Huiswerk volgend gesprek

De leerlingen krijgen een prentenboek Bang Mannetje & mooi woordenblad mee en moeten voor de volgende les 2 tot 4 mooie/bijzondere woorden of zinnen meenemen uit het prentenboek/digitale prentenboek.

De leerkracht geeft kinderen de brief voor ouders mee n.a.v de leesgesprekken. (bijlage 9)

Gesprek 2: Woordenschat & taalgebruik

Lesopbouw (leerkrachtinterventies)

INLEIDING

De leerkracht vertelt wat het doel van de les is: We gaan kijken naar het bijzondere taalgebruik. Wat vinden de kinderen bijzonder taalgebruik?

De leerkracht maakt verschillende groepjes door leerlingen kaartjes te geven. Ieder kind krijgt een gelamineerd kaartje met een personage uit het boek. De leerlingen zoeken hun eigen groepje op (kinderen met hetzelfde personage). (zie bijlage 2 voor kaartjes van personages)

KERN

-De leerkracht neemt de verschillende woordkaartjes mee die de leerlingen hebben aangeleverd. De leerkracht kan eventueel ook zelf woordkaarten toevoegen. Deze woordkaartjes gaan de leerlingen koppelen aan een plaatje. Deze plaatjes zijn te vinden in de bijlage 3.

-De woorden worden door de leerlingen in verschillende categorieën opgedeeld, de leerlingen maken zelf de keuzes wat deze categorieën kunnen inhouden. De leerkracht kan eventueel met een voorbeeld komen: 'alle woorden die beginnen met een p of alle woorden die eng klinken etc'. De leerlingen moeten aan kunnen geven waarom zij bepaalde woorden bij een categorie onder hebben gebracht.

SLOT

-De leerlingen laten in circuitvorm hun categorieën zien aan de rest van de leerlingen. Iedere keer blijft er één leerling van het groepje staan, zodat deze leerling uitleg kan geven over de categorieën aan een ander groepje. De groepjes schuiven iedere keer door, zodat alle groepjes een keer bij elkaar hebben gekeken.

-Er wordt één grote woordenboom gemaakt van alle verschillende categorieën die de klas heeft aangeleverd. Deze krijgt een centrale plek in de klas. De woordenboom wordt elk leesgesprek aangevuld, het is belangrijk dat deze boom zichtbaar is voor de leerlingen.

-De les wordt klassikaal afgesloten met: 'Wat hebben we geleerd?' koppel terug naar de inleiding van de les.

Activiteit

De klas gaat een mooie woordenboom ontwikkelen.

Gevraagde voorbereiding

De leerlingen hebben van te voren de mooie woorden/zinnen uit het boek bij de leerkracht ingeleverd.

Tijdsduur

± 30 - 45 minuten

Benodigde materialen

woordkaartjes, afbeeldingen (zie bijlage 2 & 3) & mooie woordenboom in de klas.

De mooie woordenboom is een zichtbare boom die u zelf kan maken voor achter in de klas. De boom begint als een lege stam en wordt elke les aangevuld. Deze boom moet u zelf fabriceren.

Organisatie

Inleiding: klassikaal

Kern: groepjes van 4 - 5

Slot: circuitvorm

Lesdoelen

Aan het eind van de les kunnen de leerlingen woorden categoriseren.

Aan het eind van de les hebben de leerlingen kennis gemaakt met de stijl en de woordkeuze die gebruikt worden in het boek. De leerkracht benoemt het doel van de les aan het begin van de les.

Huiswerk volgend gesprek

n.v.t

Gesprek 3: Emoties & angsten

Lesopbouw (leerkrachtinterventies)

INLEIDING

-De leerkracht leest de eerste bladzijde en de eerste zin van de tweede bladzijde voor. De leerkracht gaat in op de drie dingen waar Bang Manneltje bang voor is (iets niet durven zeggen, bang voor het uitlachen en bang voor rare geluiden).

-In een binnen-buitenkring wordt de eerste vraag gesteld. Leerlingen beantwoorden deze vraag in een tweetal.

Hoe zou het komen dat Bang Manneltje niets durft te zeggen wanneer iemand voordringt? (inlevingsvraag)

-De volgende drie vragen worden klassikaal in de kring besproken:

Hoe zou het komen dat Bang Manneltje zijn lievelingsbroek niet aandurft? (inlevingsvraag)

Hoe zou het komen dat Bang Manneltje bang is voor rare geluiden? (inlevingsvraag)

Lijk jij op bang mannetje? (inlevingsvraag)

KERN

De leerkracht bespreekt klassikaal de opdracht

-De kinderen maken individueel een eigen boomblad (bijlage 5) . In het blad van de toverboom schrijven de leerlingen een oplossing voor de problemen van Bang Manneltje. Wat kun je doen wanneer je iets niet durft te zeggen, bang bent voor uitlachen of bang bent voor rare geluiden?

-In een groepje van vier worden de bladeren besproken. Leerlingen geven iedere leerling uit het groepje een tip en een top.

SLOT

-De klas krijgt een dapperheidsdiploma. Dit diploma wordt naast de mooie woordenboom gehangen.

Activiteit

Een dappere klas

Gevraagde voorbereiding

n.v.t

Tijdsduur

± 30 - 45 minuten

Benodigde materialen

"dappere klas" - diploma voor achter in de klas. (zie bijlage 4)

Boom blaadjes (zie bijlage 5)

Organisatie

Inleiding: Kring

Kern: individuele opdracht

Slot: groepjes van 4 - 5 & Klassikaal

Lesdoelen

Aan het eind van de les hebben de leerlingen een gesprek gevoerd over het thema 'Bang' van het boek.

Aan het eind van de les hebben de leerlingen samen iets dappers gedaan, namelijk de eigen angst verteld.

Huiswerk volgend gesprek

n.v.t

Gesprek 4: Karakter van Bang Mannetje

Lesopbouw (leerkrachtinterventies)

INLEIDING

-De leerkracht leest het boek voor aan de leerlingen. Hierbij wordt de volgende luistervraag gesteld: Wat komen we te weten over het karakter van Bang Mannetje? Let erop dat het woord 'karakter' duidelijk is voor de leerlingen. De leerkracht benoemt anders wat het woord betekent.

KERN

-De leerkracht koppelt samen met de leerlingen de verschillende karakters bij een emoticon. Zo worden de verschillende eigenschappen (bijvoorbeeld: boos, dapper, vriendelijk) visueel gemaakt. (bijlage 6)

-In het boek plakken de leerlingen de eigenschappen en de emoticons bij een plaat waar zij deze karaktereigenschappen terug zien.

- Kunnen de leerlingen ook karaktereigenschappen herkennen in de andere personages. (de spin, de kat, de toverboom, de heks, de mensen in het dorp, de draak, de geraamte)

SLOT

-Klassikaal worden vier verschillende karakters gekozen. Bij deze karakters kiezen de leerlingen in tweetallen woorden of zinnen waarin blijkt dat Bang Mannetje over deze karakter eigenschappen beschikt. Dit kan gedaan worden aan de hand van bijlage 'karaktereigenschappen' (bijlage 7). Op dit werkblad worden boven de verschillende vakken de verschillende karakters neergezet. In de verschillende vakken kunnen de leerlingen de woorden en de zinnen neerzetten. Bijvoorbeeld: Wat hoort erbij boos? Wat hoort erbij bang? etc.

Activiteit

Het karakter van Bang Mannetje

Gevraagde voorbereiding

Meenemen van het prentenboek naar de klas.

Tijdsduur

± 30 - 45 minuten

Benodigde materialen

Woordkaartjes met karaktertrekken (bijlage 7)

emoji-kaartjes (Bijlage 6)

Organisatie

inleiding: Klassikaal

Kern: Klassikaal

Slot: Tweetallen

Lesdoelen

Aan het eind van de les hebben de leerlingen de verschillende karaktereigenschappen van bang mannetje leren herkennen

Aan het eind van de les kunnen de leerlingen verschillende emoties/karaktertrekken van een personage herkennen

Huiswerk volgend gesprek

n.v.t

Gesprek 5: Verhaalverloop & chronologische Volgorde.

Lesopbouw (leerkrachtinterventies)

INLEIDING

- De leerlingen krijgen een blad waarop ze de route van Bang Mannetje mogen tekenen, dit kan door een simpele kronkelende streep verticaal te trekken. Ook zijn op het werkblad de begintijd en de eindtijd gegeven van alle activiteiten die Bang Mannetje in het boek doorloopt. De leerlingen krijgen van de leerkracht plaatjes van situaties in het boek (bijlage 8). De plaatjes leggen ze in een tweetal op de route in chronologische volgorde. Ze plakken de plaatjes nog niet vast!

KERN

-De leerkracht leest het boek voor aan de leerlingen. De leerlingen bekijken of zij de plaatjes in chronologische volgorde hebben neergelegd op de route. Wanneer zij dit hebben gedaan, kunnen zij de plaatjes vastplakken.

-De leerlingen moeten een inschatting maken over de duur van de activiteiten van Bang Mannetje. Bijvoorbeeld: schrijf een kort verhaaltje over de tijd die Bang Mannetje nodig heeft om van de bakker naar zijn huis te lopen.

- Wat zien de leerlingen (de poes) elke keer terug komen in het verhaal, bespreek dit met de leerlingen. De leerkracht gaat hierover in gesprek met de leerlingen. (Op elke dubbele pagina komt de poes voor, hij is wit, hij loopt altijd mee, hij lijkt nieuwsgierig, hij wordt niet actief benoemd in het verhaal, wat straalt de poes uit?)

SLOT

-In de wortels/stam van de woordenboom schrijven de leerlingen een zin die aangeeft wat hen is bijgebleven van de totale uitgevoerde leesgesprekken.

Activiteit

De route van Bang Mannetje

Gevraagde voorbereiding

n.v.t

Tijdsduur

± 30 - 45 minuten

Benodigde materialen

leeg blad voor de route

plaatjes voor op de route

begintijd & eindtijd

Organisatie

Inleiding: Duo/Klassikaal

Kern: individueel

Slot: Klassikaal

Lesdoelen

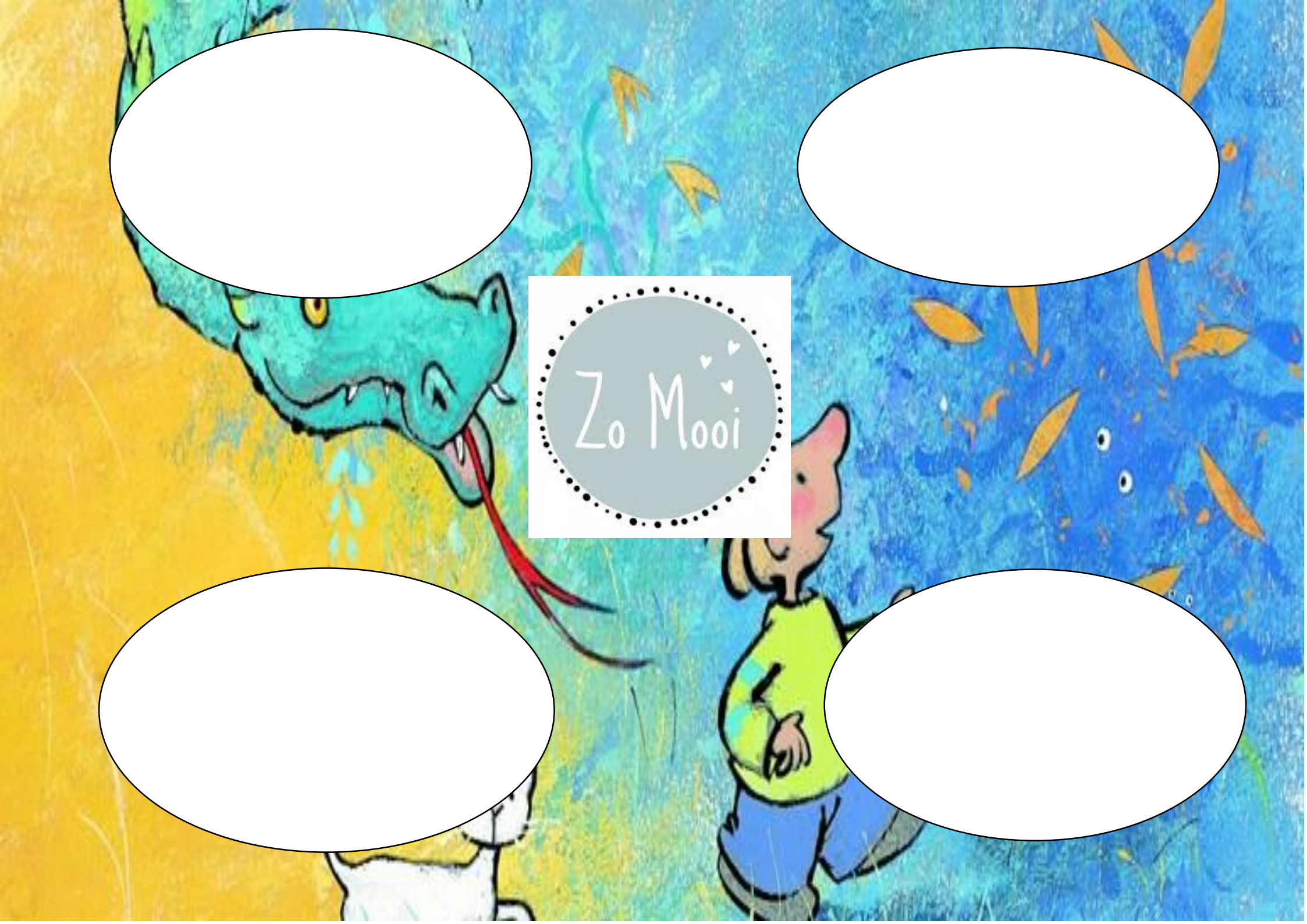
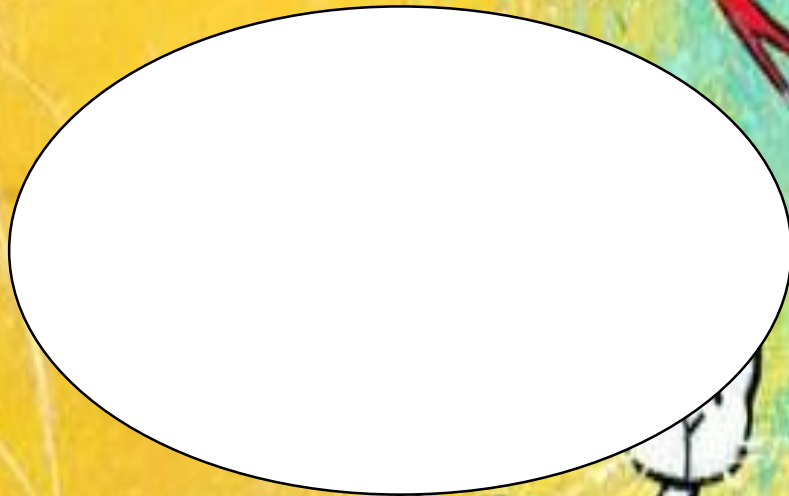
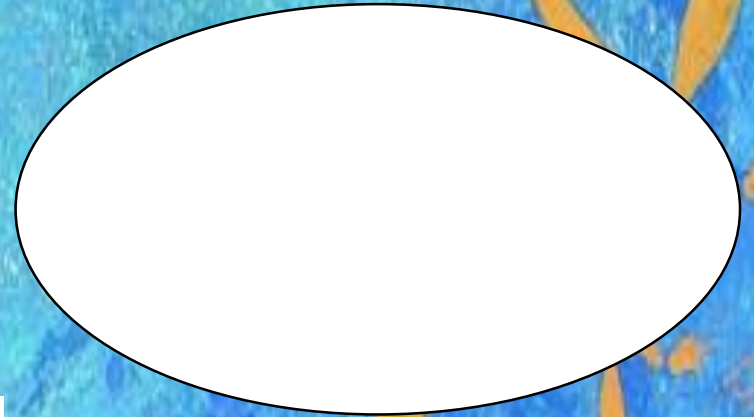
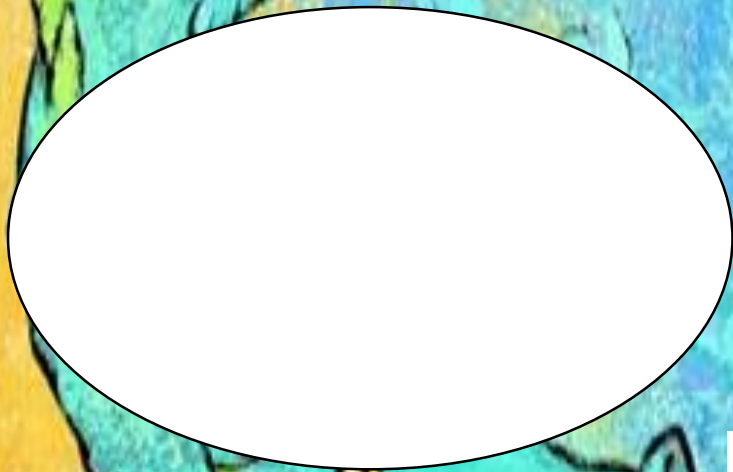
Aan het eind van de les weten de leerlingen dat het boek zich afspeelt in een bepaalde ruimte

Aan het eind van de les hebben de leerlingen besef dat in het boek een bepaalde tijdsverloop is

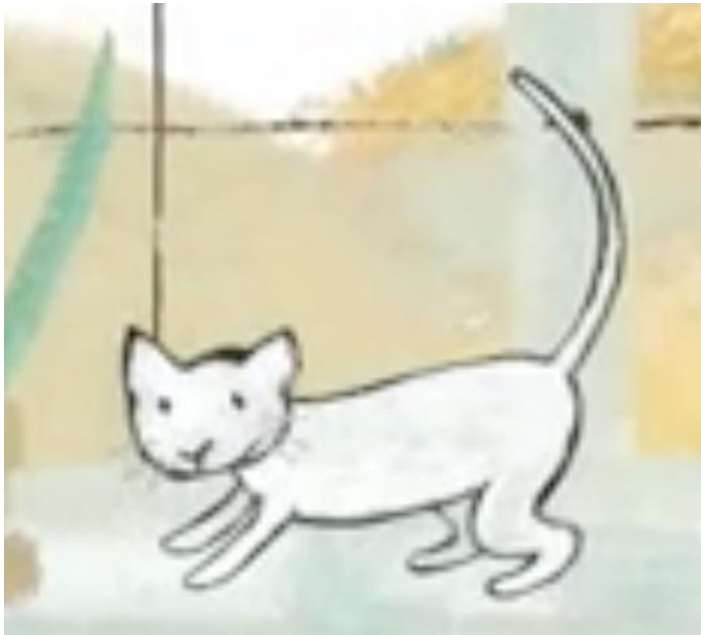
Huiswerk volgend gesprek

n.v.t

Bijlages

Bijlage 2 – Personages uit het boek

Ideeën voor de woordkaartjes & afbeeldingen

Rookpluimen	 A blue dragon with a long, spiky back and a long, thin tongue is breathing fire. The background is a warm, yellowish-orange gradient.
Lievelingsbloemenbroek	 A person wearing a blue dress with white and yellow floral patterns is sitting on the ground. They are holding a small black object in their hands.
De Gouden Gids	 A hand is pointing to an open book with yellow pages. The book is lying on a surface, and the hand is coming from the top left.
Zwevende geraamte	 A skeleton is floating in the air, surrounded by falling yellow leaves. The background is a mix of green and purple.
Toverkol	 A witch with a large nose and a blue dress is sitting on the ground. A white cat is sitting on her lap. There are pumpkins and other autumnal items around her.

Toverboom

Fonkelende ogen

Wilde woeste woud

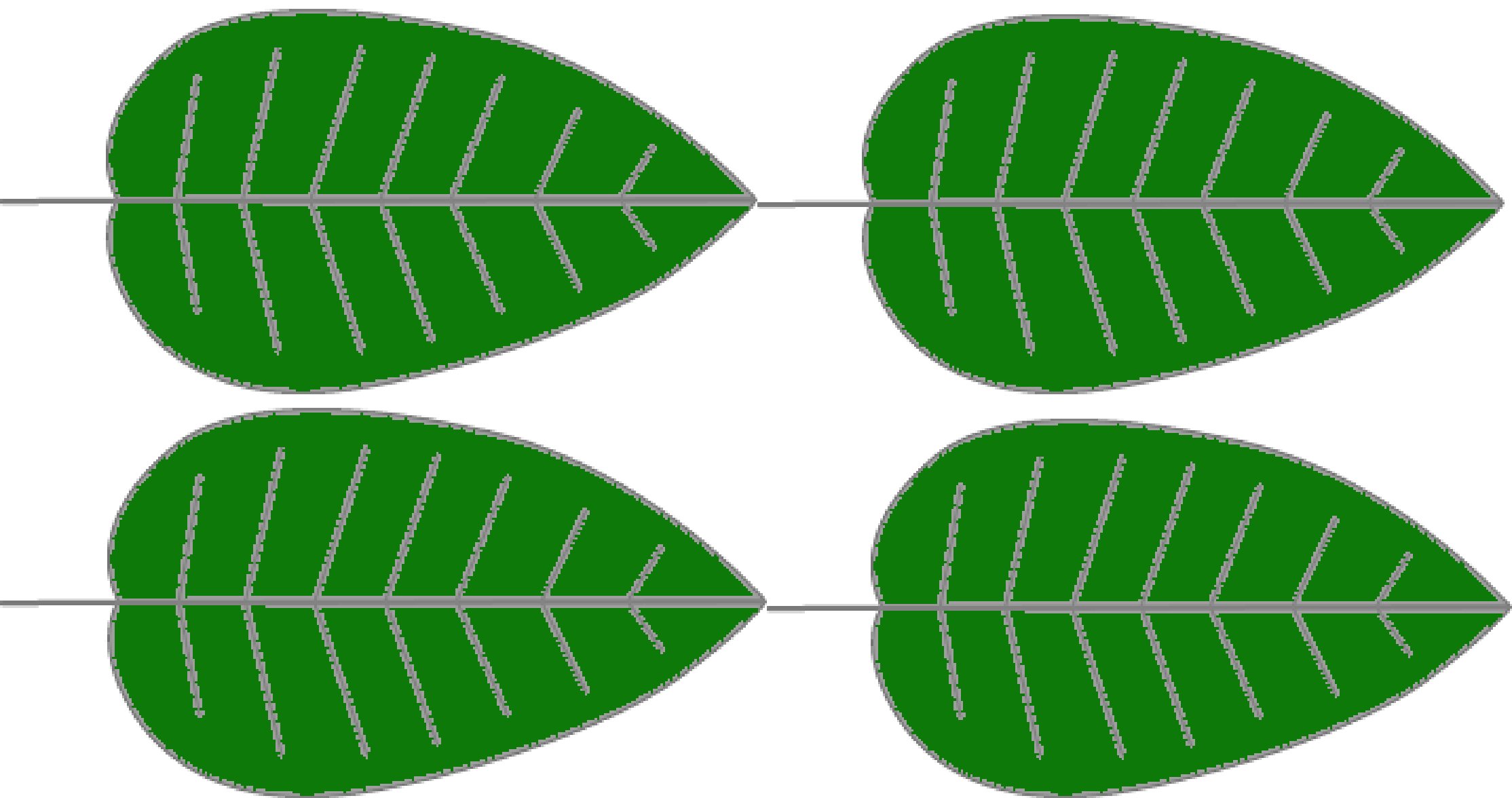

WIJ ZIJN EEN DAPPERE KLAS - diploma

Handtekeningen

Bijlage 5 – Boomblaadjes

Bijlage 6 – Emoji-kaartjes

Dapper

Boos

Bang

Vriendelijk

Vrolijk

Karaktertrekken

Boos	
Vriendelijk	
Bang	
Dapper	
Vrolijk	

Bijlage 8 – Platen voor tijdsverloop en klokken

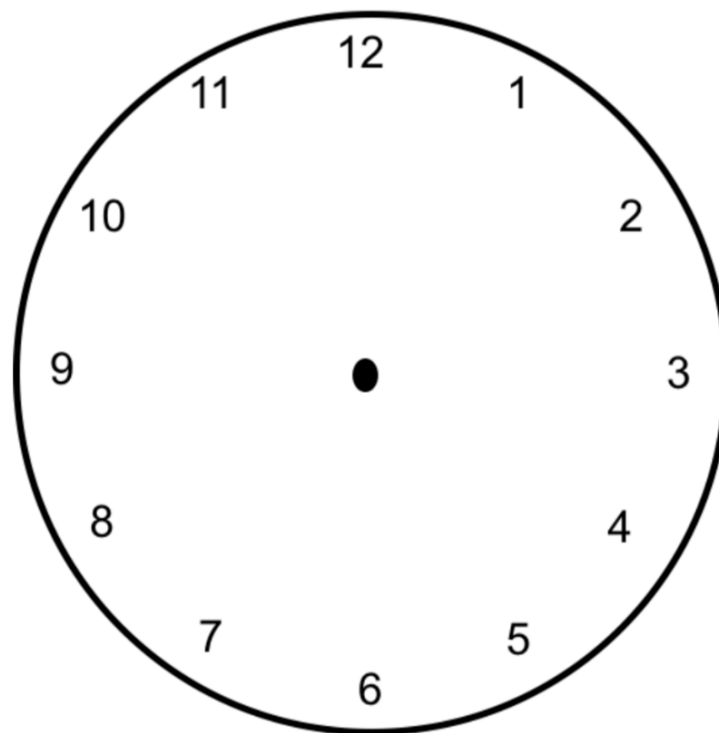
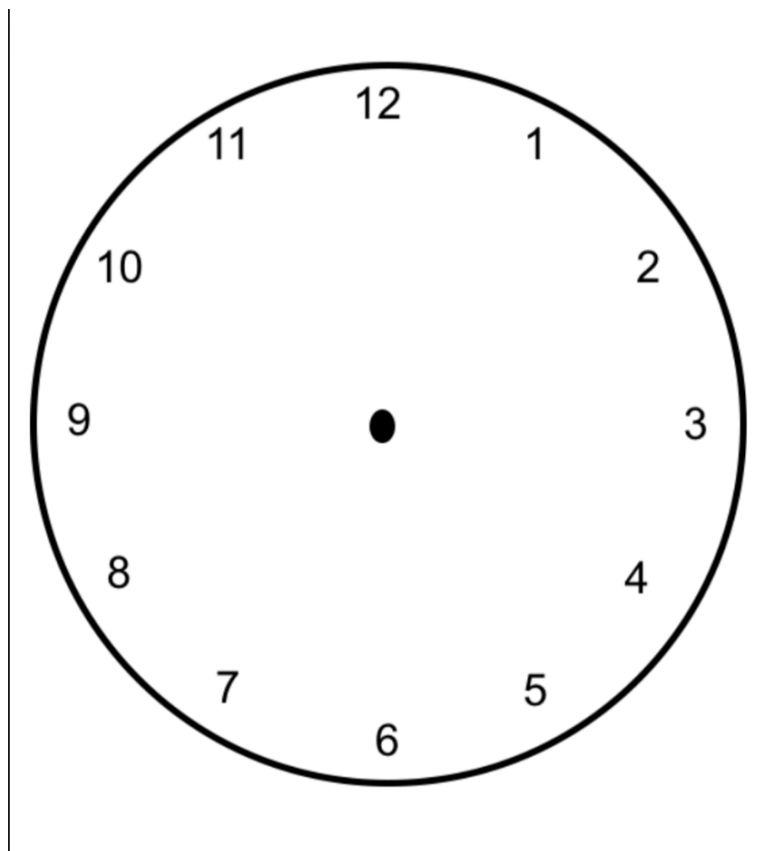

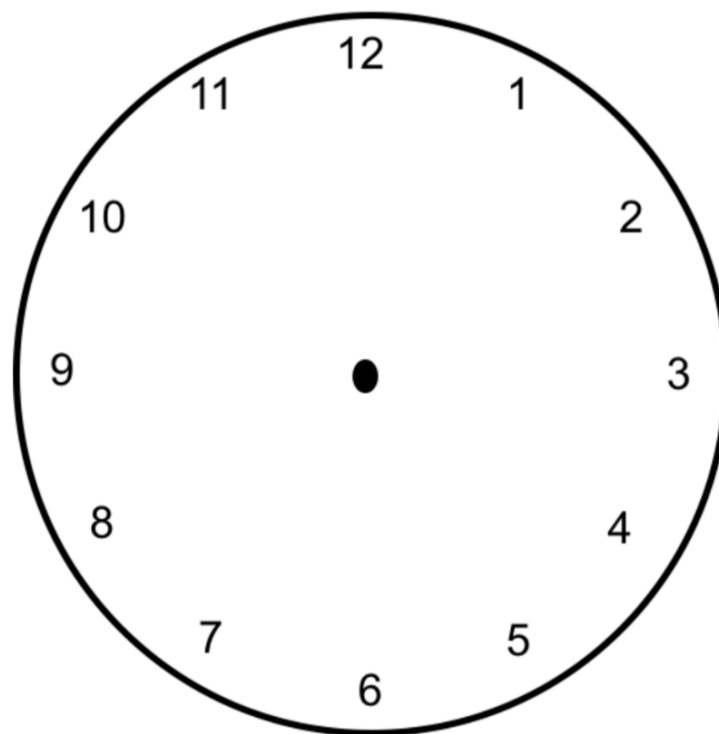
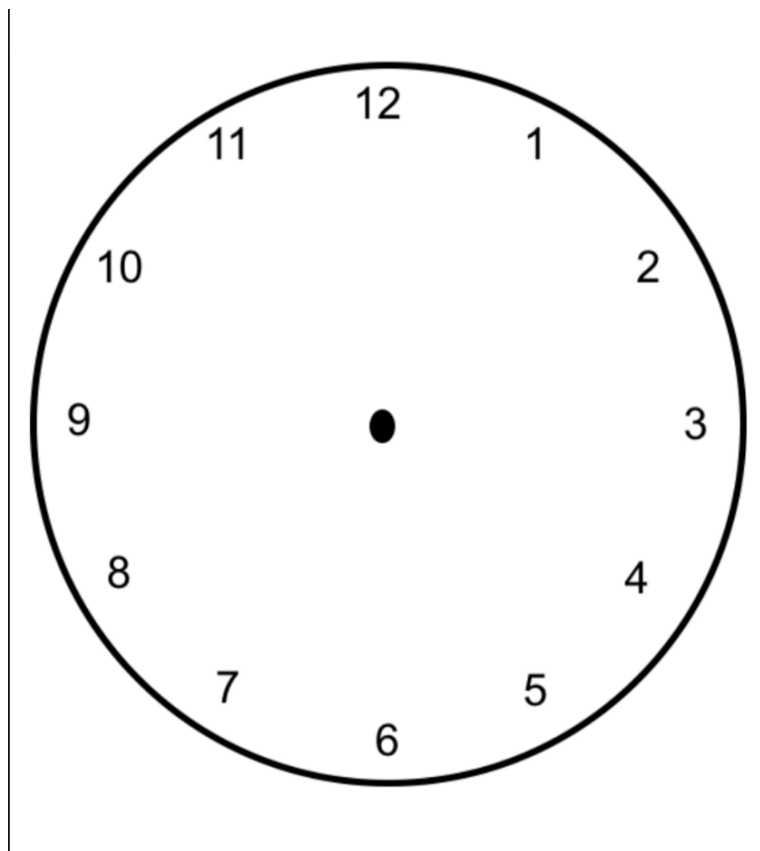

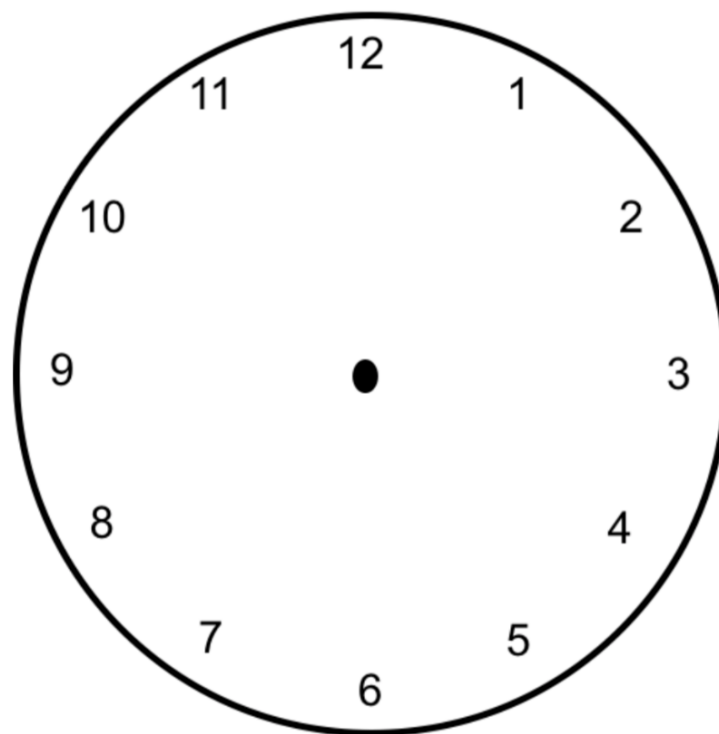
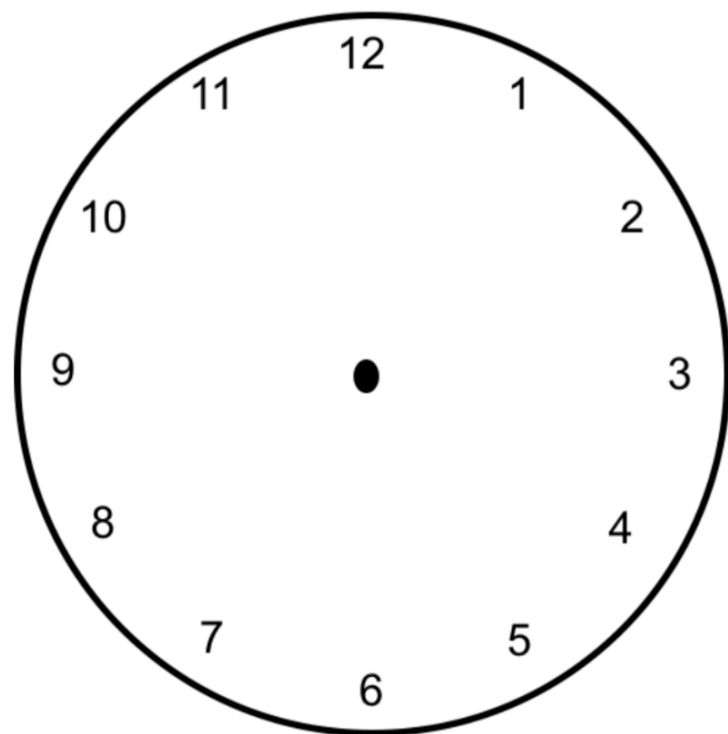

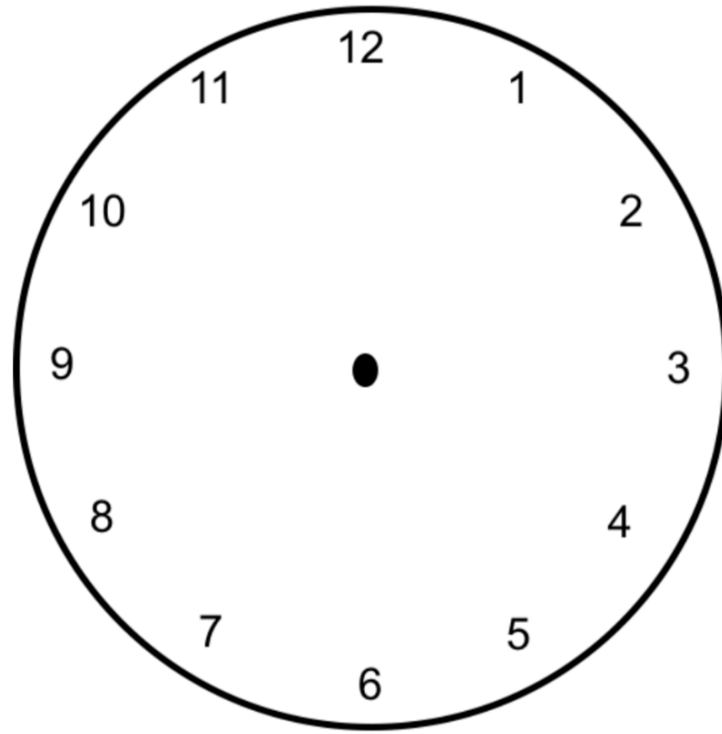
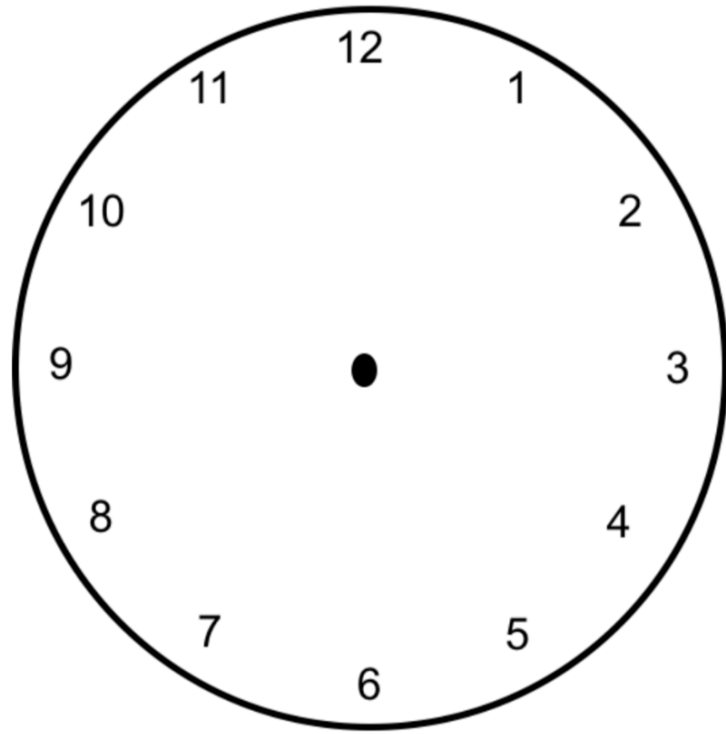

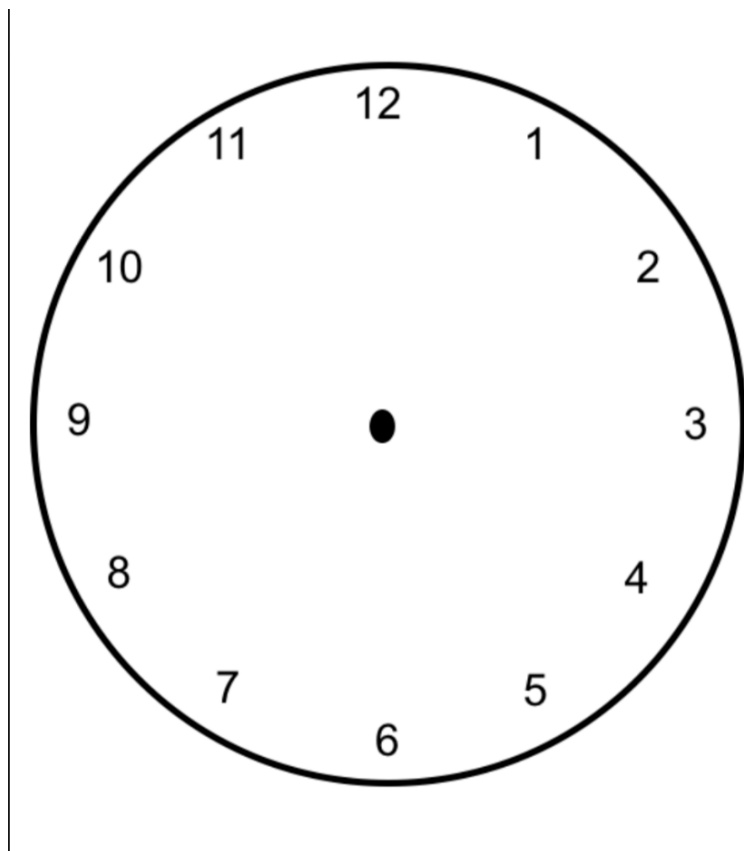

Bijlage 9 – Brief voor de ouders

Beste ouders/verzorgers van de kinderen van groep ...,

Binnenkort gaat groep ... starten met literaire leesgesprekken. Het doel van deze leesgesprekken is dat kinderen ontdekken dat een verhaal meer betekenis krijgt door er met elkaar over te praten en te schrijven. In de periode van DATUM tot DATUM werken wij aan leesgesprekken rondom het boek Bang Mannetje van Mathilde Stein. Bij dit boek zijn vijf lessen ontwikkeld door het leernetwerk lezen van Iselinge Hogeschool. In deze lessen voeren de leerlingen een gesprek over het thema angst en over het hoofdpersonage. Op DATUM krijgen de kinderen het boek mee naar huis. Het is belangrijk dat de kinderen in de week voor DATUM het boek samen met u lezen. Daarnaast moeten de kinderen mooie woorden en/of zinnen uit het boek selecteren, om deze samen met het boek mee te nemen naar school.

Ik hoop dat u veel leesplezier beleeft samen met uw kind!

Met vriendelijke groet,